

Buurtprofiel Groot Piscadera

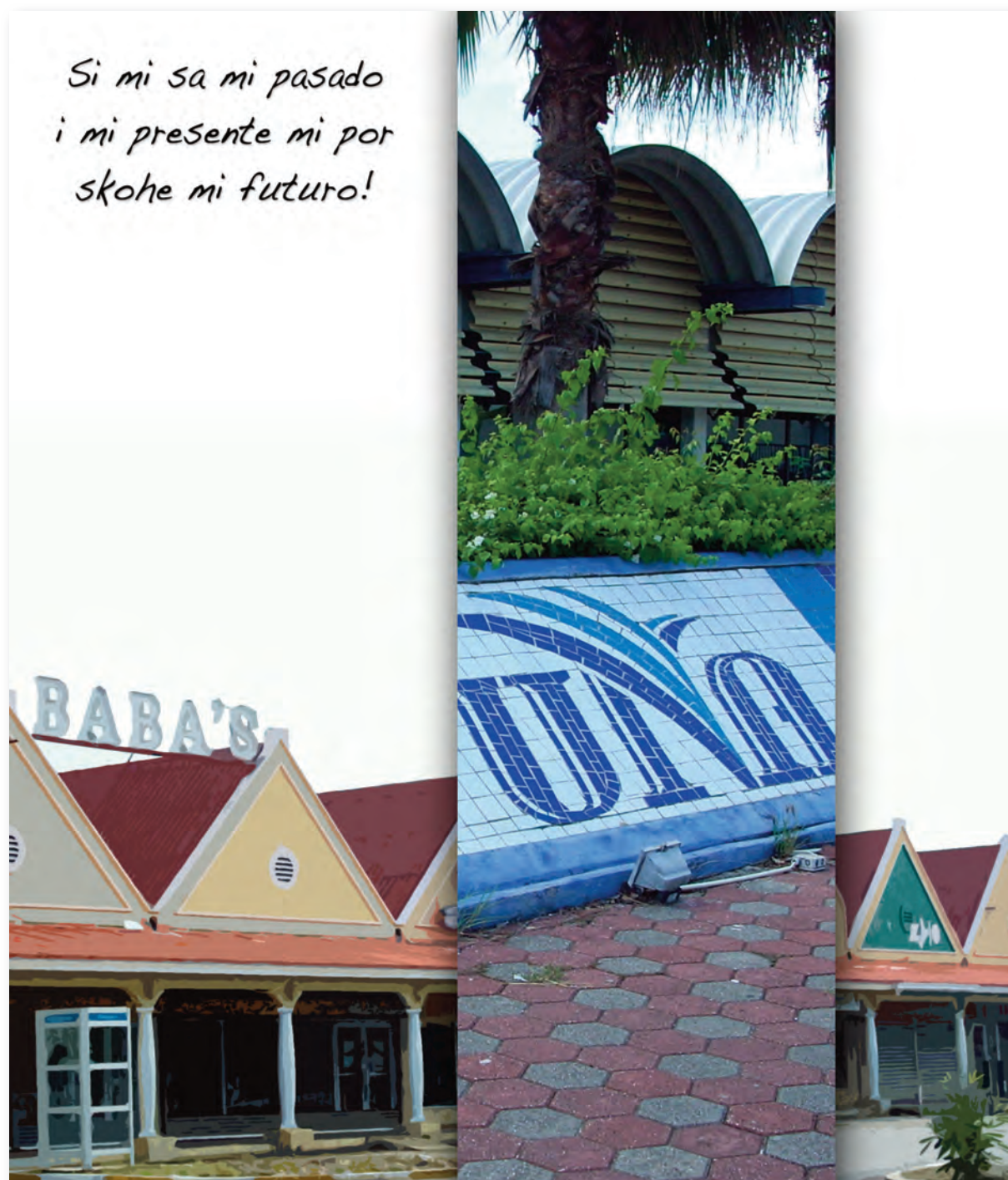
Een beeld van de zone Groot Piscadera te Curaçao

Buurtprofiel Groot Piscadera

Zone 25

Anno 2011

Beeld van de zone Groot Piscadera te Curaçao

MINISTERIE VAN
**SOCIALE ONTWIKKELING, ARBEID
EN WELZIJN**

Voorwoord:

Het buurtprofiel Groot Piscadera heeft als doel inzicht te bieden in het ontstaan van de wijken in de zone Groot Piscadera, de huidige situatie en de relevante ontwikkelingen in Groot Piscadera. Met de realisatie van dit buurtprofiel wil het Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid & Welzijn zijn bijdrage leveren aan een geïntegreerde wijkaanpak voor Curaçao. Dit door kennis over de wijken te genereren en te ontsluiten en deze op een zodanige manier te presenteren dat de betrokkenen in de wijk en overige belanghebbenden de reële behoefte van de wijk kunnen vaststellen en gerichte acties kunnen ondernemen.

Si mi sa mi pasado i mi presente mi por skohe mi futuro!

Door het verleden te kennen en het heden in kaart te brengen kunnen we onze toekomst gericht bepalen.

Wij hopen dat een ieder die geïnteresseerd is in deze zone baat zal hebben bij dit buurtprofiel.

Inhoudsopgave:

Inleiding

- 1. Geografische positionering**
- 2. Historische ontwikkeling**
- 3. Demografische kenmerken**
 - 3.1. Aantal inwoners
 - 3.2. Leeftijdsopbouw
 - 3.3. Man-vrouw verdeling
 - 3.4. Land van oorsprong bewoners
 - 3.5. Religie
- 4. Sociaal economische kenmerken**
 - 4.1. Samenstelling huishoudens
 - 4.2. Inkomensverdeling
 - 4.3. Opleidingsniveau
 - 4.4. Arbeidsparticipatie
 - 4.5. Tienermoederschap
- 5. Sociale participatie**
 - 5.1. Onderwijs
 - 5.2. Sport
 - 5.3. Vrije tijdsbesteding
 - 5.4. Uitgaansleven
 - 5.5. Vrijwilligerswerk
- 6. Leefbaarheid**
 - 6.1. Leefklimaat
 - 6.2. Sociaal kapitaal
 - 6.3. Huisvesting
 - 6.4. Infrastructuur
 - 6.5. Transport
 - 6.6. Veiligheid
 - 6.7. Gezondheid
- 7. Sociale kaart**
 - 7.1. Voorzieningen
 - 7.2. Faciliteiten

8. Wijkontwikkeling

8.1. Wijkprofiel

8.2. Stand van zaken

8.3. Profiel zone Groot Piscadera

Bijlagen:

- Kaart Werbata
- Kaart met zone aanduiding
- Fundashon Julianadorp
- Actiecom Basta : krantenbericht

Inleiding:

Het buurtprofiel is een initiatief van het voormalig overheidsdienst Sociaal Kennis Centrum. Het project is gestart als een kwalitatief deelonderzoek van de buurtmonitor¹.

Al tijdens de informatiebijeenkomsten met de wijkvertegenwoordigers is de noodzaak gebleken om een totaalbeeld van de wijk vast te leggen in een wijk- c.q. buurtprofiel. In een dergelijk buurtprofiel worden de objectieve en subjectieve data naast elkaar gezet en met elkaar in verbinding gebracht. Het gaat er dan vooral om te kijken naar bepaalde opvallende ontwikkelingen in de wijken en de verklaring die daarvoor gegeven wordt door de mensen zelf.

Het buurtprofiel biedt ook andere voordelen; namelijk een optimaal inzicht in de wijkstructuur draagt ook bij tot gerichte actie en uiteindelijk tot een daling van de armoede in de wijken. Het gaat om de werkelijke behoefte van de wijk vast te stellen. Het project beoogt dan ook om samen met de wijk op basis van een brede bevraging de behoeften en problemen in kaart te brengen en gezamenlijk mogelijke oplossingen te formuleren. Hier kunnen dan naast de sterke en zwakke punten duidelijke doelstellingen uit voort komen die dienen als leidraad voor de wijkgerichte integrale aanpak.

Zoals ook geldt voor de overige buurtanalyses die door Community uitgevoerd moeten worden dienen enige 'tekortkomingen' zoveel mogelijk opgevangen te worden. Deze tekortkomingen hebben o.m. betrekking op het feit dat de bestaande censusgegevens nu al 10 jaren oud zijn en in feite niet meer actueel. De opdracht voor het onderzoek houdt geen rekening met een diepte onderzoek in sociaal geografische zin van de onderscheiden zones en wijken. Hierdoor kon niet gewerkt worden aan een grootschalig onderzoek en is het aantal respondenten beperkt gehouden. Het is evenwel aan te bevelen om op een later tijdstip alsnog voor relevante onderdelen een meer gericht en diepgaander onderzoek te verrichten.

UNA-complex

¹Een permanent onderzoek naar de leefsituatie op buurtniveau. De buurtmonitor is in 12 aandachtszones uitgevoerd nl Soto, Souax, Seru Fortuna, Paradijs, Kanga/Dein, Rosendaal, Wishi, Otrobanda, Berg Altena, Rooi Sanu, Koraal Specht en Seru Grandi.

Om toch te komen tot een zinvol buurtprofiel van Groot Piscadera anno 2011, is gebruik gemaakt van de volgende werkwijze:

- 1- Een desk- research waarbij alle relevante literatuur voor de desbetreffende zones die door de opdrachtgevers is verstrekt is bestudeerd², evenals de resultaten van de uitgevoerde buurtanalyses van Kanga/Dein en Seru Fortuna. Verder is aanvullend literatuur gezocht en bestudeerd.
- 2- Kaartanalyse, uitgaande van de Werbata kaarten (rond 1910) en de daaropvolgende topografische kaarten (DROV)³
- 3- Gegevens geverifieerd bij DROV en Domein via sleutelrespondenten
- 4- Aan de hand van een vragenlijst, welke voor elke respondentengroep enigszins werd aangepast, is gesproken met:
 - a. Fundashon Julianadorp (vanaf 19-07-1996), waarmee twee bijeenkomsten zijn gehouden en tevens met een lid van het actiecomité “Basta”.
 - b. Kas di Bario Otrobanda; gesprek met het team onder leiding van mw. R.Dap.
 - c. het schoolhoofd openbare school FO.
 - d. de politie, en wel met een voormalig lid van Wijkteam Seru Fortuna-Mahuma
 - e. twee respondenten van de wijk “Groot Piscadera/Juan Hato”
 - f. twee respondenten van de wijk “Piscadera Berde”;
 - g. een respondent van de wijk “de Savaan”;
 - h. een medewerker van SOLTUNA;
 - i. willekeurige bewoners en frequente bezoekers van de zone.

Verder zijn de desbetreffende wijken binnen de zone intensief verkend door middel van observatie. Er is ⁴mede gebruik gemaakt van kennis van ⁵deze zone en ook van vaardigheid in sociaal geografische methoden van onderzoek. Belangrijk is echter ook om de gegevens van de census 2011 hierbij te betrekken. Dit impliceert dat er aanvullend onderzoek gedaan moet worden na vrijkomen publicatie van de gegevens van de Census 2011.

²Armoede onderzoeken van Reda Social; CBS en Buurtmonitoronderzoeken van SKC 2007

³Topkaarten 1962, 1982 en 1993

⁴Ch. Do Rego

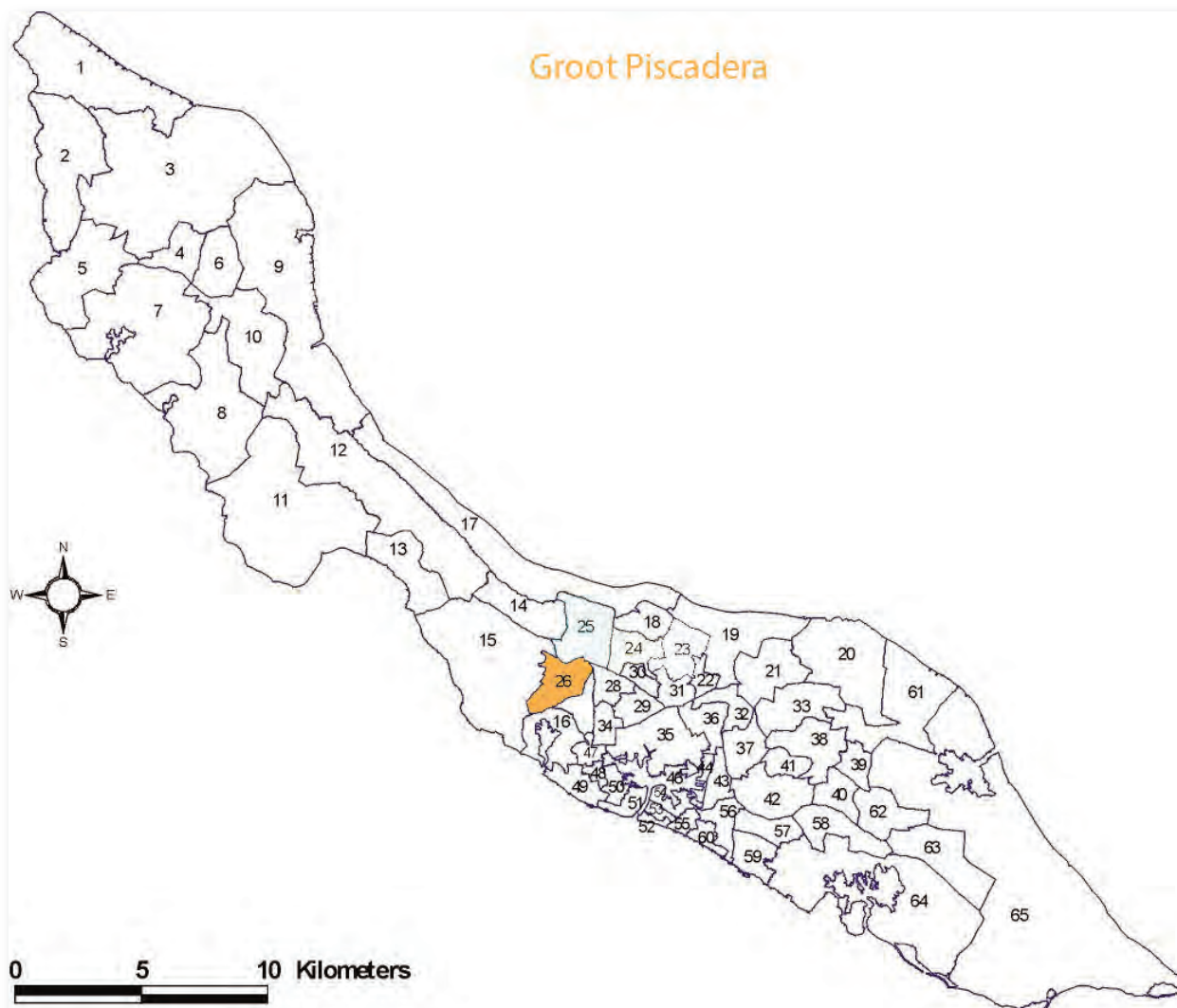
⁵Vanaf 1950 woonachtig in zone Mahuma en Santa Maria

1. Geografische positionering van de zone Groot Piscadera

Buurt: Groot Piscadera

Zonegebied: 26

Code: 5010

Deze zone omvat, volgens officiële opgave, de wijken Julianadorp, Groot Piscadera, De Savaan (Volksbuurt) en Piscadera Bèrdè.

Het wordt in het oosten begrensd door de zone Paradijs en in de noordoosthoek door de zone Wanapa, in het zuiden door de zone Piscaderabaai, in het westen door de zone Sint Michiel en in het noorden door de zone Mahuma. De zone Groot Piscadera heeft een oppervlakte van 346 ha⁶. De wijk Juan Domingo vormt tot op zekere hoogte de noordgrens. Belangrijke wegen, zoals de Weg naar Westpunt, de Jan Noorduynweg en de Weg naar Bullenbaai, doorkruisen deze zone in plaats van het te begrenzen. Aan de zuidzijde wordt deze zone begrensd door een gedeelte van de Moontjeweg. Deze zone behoort tot de regio “Uitbreiding Stad”.

⁶De zone is iets groter dan de voormalige plantage aangezien een deel van Julianadorp op het terrein van plantage Groot St. Michiel ligt

De volgende straten komen voor in de zone Groot Piscadera:

Weg naar Westpunt, Valkenweg, Pelikaanweg, Troepiaalweg, Oleanderweg, St. Michielsweg, Parkietenweg, Veldweg, Dwarsweg, Bosweg, Dalweg, Rondeweg, Parallelweg, Parkweg, Binnenweg, Heuvelweg, Damweg, Sparrenweg, Hofweg, Ficusweg, Plantageweg, Weg naar Bullenbaai, Jan Noorduynweg 50-III, Kaya Wana, Kaya Basralokus, Kaya Mataki, Kaya Virola, Kaya Garapa, Juan Hatoweg, Kaya Goupia, Kaya De Savaan, Kaya Drums, Kaya Zim, Kaya Tobo, Kaya Boko, Kaya Renbak, Kaya Bari, Kaya Tanki, Moontjeweg, Weg naar Westpunt, Kaya Yanura, Kaya Tundra, Kaya Pampa, Kaya Stepa, Kaya Cederela, Kaya Andira.

Nieuw huis Julianadorp

Traditioneel huis Julianadorp

2. Historie van de wijken binnen de zone Groot Piscadera⁷

2.1. Algemeen

In dit hoofdstuk wordt de geschiedenis van de verschillende wijken binnen de zone Groot Piscadera beschreven. Hierbij is gekeken naar die historische feiten die bijgedragen hebben tot een beter begrip van de ontwikkeling van de wijken tot en met heden.

Houtenhuis in de Savaan

Groot Piscadera was een plantage, groot 308 ha, gelegen in de Middendivisie in het tweede district⁸. Deze plantage uit de 17de eeuw (na 1660) behoort tot de oudste plantages op het eiland. Deze plantage behoorde in 1700 tot de negen plantages die de West Indische Compagnie nog in eigen bezit had en bestond toen uit de plantage Groot Piscadera zelf en een koeienkoraal aan de Vaarsenbaai⁹. Op de meeste plantages werden voornamelijk maïs en bonen verbouwd, maar hier op Groot Piscadera ook indigo en in beperkte mate suikerriet. In 1707 werden bijna al deze plantages verhuurd aan particulieren, aangezien zij in zeer verwaarloosde toestand verkeerden en in 1796 werden zij allemaal verkocht¹⁰.

In de 19e eeuw was plantage Groot Piscadera een belangrijke veeplantage onder meer door de waterrijkdom aangezien de belangrijkste rooien die water afvoeren naar de Piscaderabaai over deze plantage liepen. Deze rooien komen van Mahuma, Juan Domingo, Juan Hato, Moontje en Jan Doret. Het was ook een dichtbegroeid gebied met hofjes en hoge bomen in de buurt van het landhuis welke in het uiterste zuiden van de plantage en tegen Klein Hofje aan, gelegen was.

⁷De geschiedenis van dit gebied door Ch. do Rego geanalyseerd.

⁸Renkema, Het Curacaose Plantagebedrijf in de 19e eeuw, 1981, p. 22.

⁹Id, p 14, Het bezat 108 slaven (hoogste aantal van alle 9 plantages van de WIC), 147 stuks hoornvee, 70 schapen en 100 geiten volgens de opgave toentertijd.

¹⁰Groot Piscadera werd eigendom van R. Alvares Correa en bleef lange tijd in het bezit van joods Sefardische families.

Het hoofdgebouw van SOLTUNA

In 1900 behoorde Groot Piscadera tot de vier goed geleide plantages¹¹ met onder meer veel mangobomen. In 1902 stond deze plantage bekend als “een voorbeeld van het geen van een Curaçaose onderneming te maken is” onder leiding van de eigenaar C.A.Jones.¹²

Groot Piscadera en Klein Hofje werden in november 1928, samen met zeven kleinere aangrenzende percelen, door de C.P.I.M. gekocht. Hierdoor kreeg de CPIM (Shell) een groot, aaneengesloten en belangrijk waterwingebied en werd een leiding naar de CPIM terreinen aangelegd. Het water van Piscadera was van goede kwaliteit en dit bleef zo gedurende de hele Shell periode¹³. De Shell heeft een aantal dammen laten aanbrengen en het gebied tot aan het eind van haar verblijf vrij intensief, maar ook afbouwend in de laatste periode, gebruikt als waterwingebied. Het is een groot bekken waar het water verzameld wordt door middel van genoemde dammen. Tot in de 50-er jaren lieten kunukero's van Mahuma hun koeien nog altijd de weg oversteken om in het grasrijke Groot Piscadera voedsel te halen. De vochtige en schaduwrijke plekken bij de putten met windmolens en mechanische pompen waren tot in de 60-er jaren in trek bij omwonende om o.m. hun auto te wassen.

Na vertrek van de Shell in 1985 is het nog altijd zeer waterrijk gebied door de eilandelijke overheid overgenomen.

¹¹V Soest, *Olie als water*, 1976, p.27

¹²Id., p.29

¹³De plantage werd daarnaast door de CPIM verhuurd maar de huurder kon er geen winstgevend bedrijf van maken wegens tegenvallende opbrengsten en te hoge onkosten.

Landhuis Groot Piscadera verscholen achter het groen

Een ander belangrijke reden voor de aankoop door de CPIM was de bouw van een woonwijk voor haar Nederlandse employees.

De **zone Groot Piscadera** zelf is 346 ha groot en omvat de wijken Julianadorp, Groot Piscadera, De Savaan (volksbuurt), Piscadera Berde en de wijk Groot Piscadera/Juan Hato.¹⁴ Deze zone is lange tijd een open, door grote wegen doorsneden en dun bevolkt terrein geweest die geen samenhangend geheel vormde. Pas na 1950 is Julianadorp als dominerend element gekomen (daarvoor was maar een klein gedeelte bewoond). De Jan Noorduynweg is waar tegenwoordig de stoplichten bij het winkelcentrum te vinden zijn, afgebogen naar zuidwestelijke richting om zo beter aan te sluiten bij de hoofdingang van Julianadorp. Het terrein ten noorden van deze weg tot aan Juan Domingo, behoort dus ook tot de zone Groot Piscadera.

In de **jaren 70** waren er belangrijke ontwikkelingen te weten:

- de vestiging van de Universiteit van de Nederlandse Antillen (nu de University of Curaçao)
- de aanleg van een wijk met volkswoningen, De Savaan genaamd in het gebied dat aan de Moontjeweg gelegen is. .
- de ontwikkeling van een agrarisch bedrijf (SOLTUNA, met daarnaast een plantenkweek)

In de **jaren 80** en later ontstonden twee nieuwe wijken, te weten:

- Piscadera Bèrdè, omvattende twee kleine wijken vlak bij het landhuis groot Piscadera
- Verkavelingsplan Juan Hato (wordt niet genoemd als apart onderdeel van de zone) tegen Moontje (ook: Monchi) en de oorspronkelijke wijk Juan Hato aan

¹⁴Wordt vreemd genoeg niet aangegeven, waardoor velen denken dat deze wijk tot "Juan Hato" behoort.

- De bouw van een moderne en grote supermarkt (Centrum Piscadera) en een verpleeghuis (Betesda) bij De Savaan.

Nieuwe en gezichtsbepalende ontwikkelingen **vanaf eind 70er jaren** zijn:

- De twee winkelcentra aan weerszijden van de Jan Noorduynweg (Esperamos, La Curacao - 77, Cost-U-Less, banken, UTS vormingscentrum, autodealer, pompstation e.a.) waardoor dit gebied een zeer sterke verzorgingsfunctie kreeg.

Het is niet altijd mogelijk om deze zone als een geheel te bekijken; de onderscheiden wijken liggen op enige afstand van elkaar en zijn dus geografisch gescheiden. Om deze reden zullen de wijken apart geanalyseerd worden.

Het betreft hier zeer jonge wijken, waardoor er geen of nauwelijks sprake is van traditionele bewoners. Julianadorp is de oudste wijk, maar de oudste groep onder de huidige bewoners stammen uit de 60er jaren¹⁵.

2.2. De wijk Julianadorp:

In de jaren 20 van de vorige eeuw moest de CPIM (Shell) voor onderdak zorgen voor haar buitenlandse arbeidskrachten. Voor haar, voornamelijk uit Nederland aangetrokken employees, moest onderdak verzorgd worden en in oktober 1929 werd een aanvang gemaakt met de bouw van 40 woningen in dit gebied. Het werden 20 blokken bestaande uit het type “twee onder een kap”, bestemd voor het varende personeel. Vandaar ook de ligging langs de weg naar Bullenbaai, de voormalige bunkerhaven van de Shell. In de periode 1945-1955 werd Julianadorp verder ontwikkeld tot een geïntegreerde woonwijk met voor die tijd zeer moderne, grote en comfortabele villa's.

Het stedenbouwkundig plan van Julianadorp¹⁶ toont een verdeling van woningen in drie woongroepen gelegen op hogere terreingedeelten en van elkaar gescheiden door lager gelegen, in elkaar over lopende stroken. Hier kregen de voorzieningen van de wijk, zoals scholen, jeugdhuis, supermarkt en sportfaciliteiten, een plaats. Hier werd zeer klimaatbewust gebouwd en daardoor kan Julianadorp beschouwd worden als “een monument van tropische architectuur en stedenbouw”.

Al in de jaren 60 werd door de Shell een aantal woningen verkocht aan particulieren¹⁷ en dit proces werd doorgezet tot 1985 waarna alle woningen verkocht waren. Het gesloten karakter, compleet met afrastering, portiershuisjes en geïntegralies, werd in de jaren 60 langzamerhand opgeheven. De centrale dwarsweg, de St Michielsweg, werd steeds meer gebruikt als doorvoerweg en is daarom afgesloten aan de zijde van de weg naar Bullenbaai.

Het tegenwoordige Julianadorp bestaat nog altijd uit vele, uitstekend onderhouden huizen. Er zijn enige prachtig gerenoveerde woningen, maar ook voorbeelden van verwaarloosde woningen en tot “mondi” vervallen delen. De percelen zijn over het algemeen

¹⁵De oorspronkelijke Shell bewoners zijn allemaal gerepatrieerd.

¹⁶Deze al is genomen uit Een Eeuw Architectuur op Curacao van Ronald Gill 1999/2000, p 39,40

¹⁷Shell employees hadden de voorkeur.

groot en diep met veel bomen. In tegenstelling tot vroeger zijn alle percelen omheind en vele zijn zwaar beveiligd met hoge muren met prikkeldraad (razor) en scherpgepunte omheiningen. De bestaat tegenwoordig uit verschillende onderdelen zoals Oud Julianadorp met hoogbouw, de bungalows, een aantal Resorts en een gedeelte bestemd voor Nederlandse defensiepersoneel.

Er zijn duidelijke sporen van een eerste klas infrastructuur van vroeger, met riolering, brandputten, straatverlichting en bewegwijzering. De hoofdwegen zijn enigszins in goede staat, met uitzondering van een deel van de St Michielsweg, maar veel van de overige wegen zijn slecht onderhouden met afbrokkelend asfalt en veel gaten. De bermten zijn erg verwaarloosd en begroeid. Het is ook gebleken dat sommige delen van de wijk er duidelijk beter uitzien. Het scholencomplex vormt een belangrijk en centraal gegeven, met een openbare school voor funderend onderwijs en enige particuliere scholen voor lager en voortgezet onderwijs (zie onder onderwijsparticipatie)

Julianadorp is geen dorp meer met een eigen verzorgingsstructuur: de sportfaciliteiten (tennisbanen), netwerk van bushaltes en supermarkt behoren allemaal tot het verleden. Julianadorp is ook niet meer een afgesloten geheel, de omheining is op vele plaatsen stuk of geheel afgebroken, de toegang is in tegenstelling tot vroeger geheel vrij.

In Julianadorp hebben wij ongeveer 368 adressen kunnen natrekken.¹⁸

Hoofdingang van Schroeder School

2.3. De (volks)wijk De Savaan

De wijk De Savaan is ontstaan in de 70er jaren nadat vele woningen in de omgeving en elders door een wervelstorm waren verwoest. De overheid heeft toen een aantal geprefabriceerde, houten noodwoningen laten bouwen. Later zijn in verschillende fasen stenen volkswoningen bijgebouwd, maar de oorspronkelijke woningen zijn nooit vervangen. De

¹⁸Gegevens BSB&V

wijk kent dus verschillende soorten woningen, ook wat betreft omvang, maar heeft zich ontwikkeld als een enigszins aparte wijk. Er zijn enige sportveldjes binnen in de wijk en in de directe omgeving zijn er grotere sportvelden. De sociale situatie kenmerkt zich door een grote mate van drop-outs en werkloze (hang)jongeren. De bewoners benaderen regelmatig de hulpverlenende instellingen voor bijstand om water en elektrarekeningen te betalen, voor schoolgeld en vooral ook voor de pp kaarten. Volgens informanten heeft de wijk last van drughandelaren (kleine wederverkopers) en ook van prostitutie. De meest schrijnende situaties zijn verklaarbaar vanuit de gezinssituatie, waarin weinig structuur en discipline en minder ontwikkelde waarden te vinden zijn. Ook indien de materiële nood minder wordt, is er toch vaak een terugval in de oude situatie. De wijk ligt op een hoger gedeelte van het bekkengebied van Groot Piscadera en omvat ongeveer 145 adressen.

Beeld van de Savaan

Piscadera Bèrdè is altijd dicht bebost geweest door de hoge grondwaterstand vanwege de rooien die hier samenkomen om verder door te stromen naar de Piscaderabaai. Dit is het gedeelte van de voormalige plantage waar vroeger de boomgaarden (hofi's) en moestuinen lagen en waar het grote landhuis met bijbehorende gebouwen en stallen stond. Dit gedeelte, of althans een deel daarvan, is blijkbaar al enige tijd eigendomsgrond geweest, met momenteel een professioneel landbouw-bedrijf, een appartementencomplex en een klein aantal woningen langs de zandweg naar Klein Hofje. Verder zijn er twee delen van dit gebied verkaveld: langs de Kaya Andira met in aanvang woningen voor mariniers en de Kaya Cederela. Beide kleine verkavelingen (resp. 21 en 28 adressen) zijn middenstandswijken met een vrij hoog percentage niet Curaçaoënaars uit de middenklasse¹⁹. Het is een groen gebied, aangewezen als conserveringsgebied, en dicht bij de stedelijke omgeving van het eiland.

¹⁹Uit gesprekken met respondenten en buurtobservatie. (werk, woningen, autobezit, vgl met professionelen uit andere diensten zoals BBBek, e.a.)

Volkshuizen in de Savaan

2.4. De wijk Groot Piscadera/Juan Hato

Aan de oostelijke rand, tegen de bestaande bebouwing van de wijk Moontje heeft een Real Estate ontwikkelaar een stuk langgerekt terrein gekocht van de Shell en een verkavelingsplan ontwikkeld voor een middenstandswijk. Deze wijk ligt grotendeels op de iets hogere rand van het bekken van Groot Piscadera maar er zijn ook delen die duidelijk te laag liggen en in feite deel uitmaken van het dammengebied. Deze wijk wordt onder meer getypeerd door de langgerekte vorm en verdeling via een tweetal vernauwingen en het feit dat het slechts door een tweetal aan en afvoerwegen bereikbaar is. De afwatering hier is redelijk met uitzondering van de lagere delen waar het water, en de sedimenten, enige tijd blijven liggen. De oorspronkelijke bewoners waren vooral afkomstig van de overheidssector en de grote bedrijven op het eiland. Door de afvloeiingen in de jaren 90 is een zekere verschuiving opgetreden. De wijk zelf kent geen bijzondere faciliteiten, het is uitsluitend een woonbuurt zonder eigen faciliteiten en met ongeveer 145 adressen. Maar alle noodzakelijke voorzieningen en sportfaciliteiten liggen op zeer korte afstand langs de Juan Hato weg, de Jan Noorduynweg en in de naaste omgeving.

3. Demografische kenmerken

3.1. Aantal inwoners

De totale bevolking in de zone Groot Piscadera is behoorlijk gegroeid, en wel van 1891 in 1992 tot 2471 in 2001. Dit betekent een groei van 30.7%. De bevolkingsdichtheid was respectievelijk 547 en 714 voor 1992 en 2001. De zone Groot Piscadera behoort tot de minder dicht bewoonde zones, maar wel met een aanzienlijke groei gedurende de afgelopen decennia. Er is wel een lichte daling geconstateerd van -3.5% tussen 1981 en 1992 (voor Curaçao was de daling toen -2.2%). De bevolking van Curaçao is in de periode 1992 -2001 gedaald met gemiddeld -9,3%. De zone Groot Piscadera laat juist een duidelijke groei zien. De groei in deze zone heeft vooral te maken met de aanleg van nieuwe wijken zoals Piscadera Bèrdè en De Savaan (Volksbuurt).

3.2. Leeftijdsopbouw

Curaçao kent al enkele jaren een proces waarbij het aandeel personen jonger dan 15 jaar aan het afnemen is ("ontgroening") en daartegenover een proces waarbij het aandeel van personen van 65 jaar en ouder aan het toenemen is ("vergrijzing"). Dit geldt ook voor Groot Piscadera, maar hier verloopt het proces van "ontgroening" veel langzamer terwijl de "vergrijzing" harder loopt dan gemiddeld voor Curaçao. Dit betekent dat vooral de groep 16-65 jarigen relatief meer afneemt.

Relatieve leeftijdsverdeling Groot Piscadera in vergelijking tot Curaçao

		Census	
		1992	2001
0 – 14 jr	Groot Piscadera	26,0%	25,0%
	Curaçao	25,9%	23,6%
15 – 65 jr	Groot Piscadera	70,0%	64,0%
	Curaçao	66,0%	65,6%
65 + jr	Groot Piscadera	4,0%	11,0%
	Curaçao	8,1%	10,8%

3.3. Man-vrouw verdeling

Het vrouwenoverschot op Curaçao is een bekend fenomeen dat bovendien steeds sterker wordt. De sekseratio voor Curaçao is in de volkstelling van 2001 gemeten op 116 vrouwen voor elke 100 mannen. In 1992 was het 111. In de buurtmonitor van 2007 is de sekseratio voor de 12 bestudeerde wijken samen bijna 120. De sekseratio van Groot Piscadera lijkt de landelijke trend (Curaçao) te volgen. De sekseratio van Groot Piscadera groeide tussen 1992 en 2001, namelijk van respectievelijk 108 naar 112.

3.4. Land van oorsprong bewoners

Volgens de volkstellingen van 1992 en 2001 groeide in de zone Groot Piscadera het percentage allochtone mensen (dwz niet op Curaçao geboren) slechts lichtelijk van 26.7% naar 28.1%. Voor heel Curaçao waren de cijfers resp. 12.5% en 15.8%. Dit betekent dat het percentage allochtonen in deze zone duidelijk hoger ligt dan het landelijk gemiddelde. Het betekent ook dat de toename van allochtonen in deze zone minder snel groeit vergeleken met de landelijke groei. Het geeft aan dat het, hoge, aandeel allochtonen vrij stabiel is gebleven, maar nog steeds groeit. Het aantal personen met vertrekplannen zit een stuk hoger dan voor de rest van Curaçao in 2001 (gemiddelde Curaçao: 6.2%) en in de groep van 18-24 jaar is dit zelfs 23.4%, tegen het landelijk gemiddelde van 16.6%. Dit wijst op de algemene trend van vertrek voor studie of een beter inkomen en ontwikkelingsmogelijkheden.

In tegenstelling tot de wijken in de wijde omgeving is vooral in de hogere middenstandswijk Julianadorp meer allochtonen te vinden. Een ander verschil is dat het hier vooral Nederlanders betreft en geen groepen uit de regio.

3.5. Religie

Het relatieve aantal katholieken is in de periode 1992-2001 lichtelijk gedaald, te weten 70% in 1992 en 67% in 2001. Deze cijfers geven aan dat het relatieve aandeel van katholieken in deze zone duidelijk aan de lage kant is vergeleken met het landelijk gemiddelde van 81.3% in 1992 en 80.1% in 2001. De cijfers geven ook aan dat voor wat betreft het aandeel van katholieken, conform de trend voor Curaçao als geheel, een kleine afname te constateren is.

Het aandeel onkerkelijken geeft voor 1992 een percentage dat ver boven het landelijk gemiddelde ligt, nl 12.2% voor deze zone op 5.1% voor Curaçao. Het aangegeven percentage voor 2001 is weer sterk afwijkend van het landelijk gemiddelde, namelijk 1.8% ten opzichte van 4.6% voor Curaçao. Opvallend is dat het aandeel onkerkelijken in deze zone bijzonder sterk is afgenomen en is een nader onderzoek waard.

De parochiekerk voor Groot Piscadera is de kerk van Jan Doret, maar ook de kerk van Santa Maria wordt door velen als parochiekerk beschouwd.

In de zone Groot Piscadera treffen wij ook een van de grote religieuze centra aan: de Seru di Orashon, waar nu en dan religieuze manifestaties plaatsvinden, en een kleine katholieke kerk.

4. Sociaal economische kenmerken

4.1 Samenstelling huishoudens

Het fenomeen van éénpersoonhuishoudens (alleenstaanden) op Curaçao lijkt groeiend te zijn. In de volkstelling van 1992 worden 15,7% van de huishoudens als éénpersoonshuishouden geregistreerd. In 2001 is dit percentage gegroeid naar 20,7%. Voor de 12 bestudeerde wijken in de buurtmonitor van 2007 worden bijna een kwart (23,3%) van alle huishoudens als een éénpersoonshuishouden aangemerkt.

In de zone Groot Piscadera is het fenomeen van alleenstaanden gegroeid van respectievelijk 13,2% naar 15,3% tussen 1992 en 2001. Deze groei is wat lager dan de landelijke trend. Het percentage éénpersoonshuishoudens in de zone Groot Piscadera is duidelijk lager dan het landelijk gemiddelde (resp. 15,7 en 20,7)

Het fenomeen éénoudergezinnen met kinderen jonger dan 18 jaar was in 1992 nagenoeg gelijk aan het landelijk gemiddelde maar vertoont een duidelijke daling, in overeenstemming met de landelijke trend maar dan iets sterker.

Percentages persoonshuishoudens zonder kinderen

	Census 1992	Census 2001
Groot Piscadera	13,2%	15,3%
Curaçao	15,7%	20,7%

Percentages éénpersoonshuishoudens met kinderen jonger dan 18 jaar

	Census 1992	Census 2001
éénpersoonshuishoudens	10,6%	6,5%
meergezinshuishoudens	10,5%	7,8%

Het percentage meergezinshuishoudens is in dezelfde periode licht gedaald, van 6,5 in 1992 naar 5,4 in 2001.

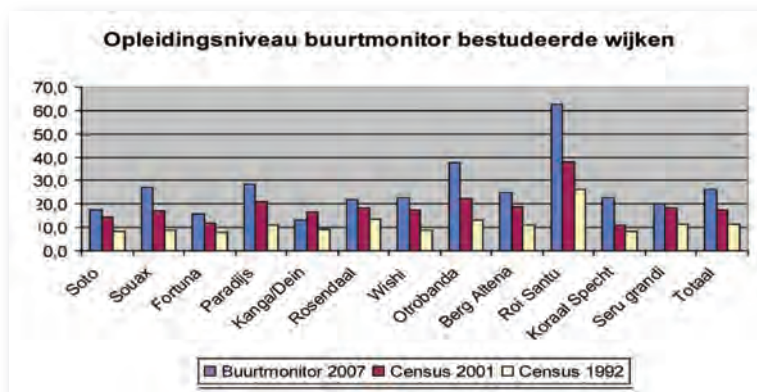
Het percentage huishoudens met een vrouw als hoofd is ook lager dan het landelijk gemiddelde, te weten voor 1992 respectievelijk 28,9 tegen 34,7 en voor 2001 respectievelijk 28,6 tegen 39,6. In deze zone is het percentage huishoudens met een vrouw als hoofd gelijk gebleven over de periode 1992 tot met 2001 en komt dit verschijnsel tevens veel minder voor.

4.2. Opleidingsniveau

Het opleidingsniveau (d.i. “het aantal mensen met een hogere opleiding voor iedere 100 personen met een gevolgd lage opleiding”) van de mensen op Curaçao stijgt geleidelijk. Het opleidingsniveau voor Groot Piscadera is hoog en is in de periode 1992 tot 2001

nagenoeg gelijk gebleven met een lichte stijging van 81.4% naar 84.3%,
Zie onderstaand tabel.

De hoge score voor opleidingsniveau wordt vooral bepaald door de hogere middenstandswijken als Julianadorp, Piscadera Bèrdè en de verkavelingsplan Juan Hato.

De meeste van de 12 eerder bestudeerde wijken in de buurtmonitor van 2007 hebben een waarde voor opleidingsniveau dat ruim onder het gemiddelde van Curaçao ligt. Dit geldt dus zeker niet voor Groot Piscadera, hier is één van de hoogste opleidingsniveaus te vinden.

Opleidingsniveau Groot Piscadera

	Census 1992	Census 2001
Groot Piscadera	81,4%	84,3%
Curaçao	23,1%	38,3%

Voor de 12 bestudeerde aandachtswijken is dit percentage 26.1 zoals blijkt uit Buurtmonitor 2007

4.3. Inkomensverdeling

Bij een vergelijking van het gemiddelde inkomen per werkende van Groot Piscadera (NAf 4387) in 2001 met het gemiddelde inkomen voor Curaçao (NAf 2646) voor hetzelfde jaar blijkt dat deze zone een veel hoger gemiddeld inkomen per werkende heeft en daardoor ver boven het landelijke gemiddelde zit. Als wij kijken naar het geïnfleerde inkomen over de periode 1992-2001 blijkt dat Groot Piscadera ook in dit opzicht hoog scoort (NAf 4240 tegen een landsgemiddelde van NAf 2273). Het is voor dit onderzoek beter om te kijken naar de geïnfleerde inkomens over een periode; dit geeft een beter beeld van de situatie. Bij het gemiddeld inkomen blijft echter steeds het probleem van de uiterste waarden die het gemiddelde beïnvloeden. Als gekeken wordt naar het gemiddelde huishoudinkomen blijkt hier wederom dat Groot Piscadera veel hoger scoort dan het algemeen gemiddelde. Hierbij kan verwezen worden naar de index huishoudinkomen 1992-2001 (1992= 100).

Het huishoudinkomen in 2001 (NAf 6248) is veel hoger dan het landelijk gemiddelde (NAf 3701) en dat is ook het geval met het geïnfleerde huishoudinkomen (Groot Piscadera: NAf 6284 en Curaçao NAf 3451).

Hier dient rekening gehouden te worden met de verschillen tussen de hogere inkomens in Julianadorp, Piscadera Bèrdè en Groot Piscadera/Juan Hato enerzijds en de volkswijk De Savaan anderzijds.

4.4. Arbeidsparticipatie

De 12 in de buurtmonitor bestudeerde aandachtswijken tellen in 2007 een duidelijk lager percentage werkzamen dan voor heel Curaçao. Namelijk 39,8% in de buurtmonitor, terwijl het Arbeidskrachten Onderzoek (AKO) van het CBS eind 2006 een percentage van 49,4% voor heel Curaçao telt. Het percentage werklozen in Groot Piscadera volgens de census van 2001 is 12,6% wat lager is dan het landelijk gemiddelde van 15,8% en tevens geeft dit aan dat dit percentage gedaald is in vergelijking met 1992 (15,3%, waarbij landelijk gemiddelde 16,9% was). Dit betekent dat het aantal werkenden in deze zone hoger is dan het landelijk gemiddelde en dat dit stabiel is gebleven. Er dient echter wel rekening gehouden te worden met de verschillen tussen de wijken met meer luxueuze en hogere middenstandswoningen zoals Julianadorp, Piscadera Bèrdè en de volkswijk De Savaan. Het verkavelingsplan Juan Hato valt ook onder de middenstandswijken.

De 12 bestudeerde wijken in de buurtmonitor van 2007 hebben samen ook een hoger werkloosheidspercentage dan het percentage voor Curaçao dat is berekend in het AKO van 2006. Namelijk 19,9% in de buurtmonitor t.o.v. 14,7% in het AKO.

Het jeugd werkloosheidspercentage in Groot Piscadera in 2001 is iets hoger (35,6%) dan in andere zones (Curaçao: 33,7%) maar is wel verbeterd vergeleken met 1992 (38,7% met Curaçao op 32,7%).

Ook is het aandeel van afhankelijke mensen (dwz economisch niet-actieven of de mensen van 15 jaar en ouder die aangeven noch werkzaam, noch werkzoekend te zijn), is in de 12 bestudeerde buurtmonitorwijken samen duidelijk hoger als voor heel Curaçao. De buurtmonitor telt 44,3% voor de bestudeerde wijken, terwijl het AKO van 2006 36,7% aangeeft voor heel Curaçao.

Voor wat betreft de economische afhankelijkheid in 2001 scoort Groot Piscadera duidelijk beter dan het landelijk gemiddelde, respectievelijk 166 tegen 182. Over de periode 1992 – 2001 is er zelfs een daling van het aantal economisch afhankelijken.

4.5 Tienermoederschap

In de 12 bestudeerde wijken van de buurtmonitor worden 7,8% van tienermeisjes (leeftijd van 15 t/m 19 jaar) geteld die al moeder zijn tijdens de interviews in januari 2007. In de zone Groot Piscadera is het sterk toegenomen; het percentage tienermoeders (1,2%) in 1992 was bijzonder klein en veel lager dan het landelijk gemiddelde (7,0%), maar in 2001 is dit duidelijk hoger geworden, te weten 8,9% tegen 7,3% voor Curaçao. Deze gegevens zijn van het CBS, census 1992 en 2001.

De gegevens voor respectievelijk scholingsgraad, inkomen en werkloosheid geven een gecompliceerd beeld. Verwacht zou worden dat gezien het hoge inkomen en scholingsgraad dat ook de werkloosheid, en dan vooral de jeugdwerkloosheid, laag zou zijn. Dit is niet het geval. Ook is de groei van het aantal tienermoeders opvallend groot in 2001 en laat ook een behoorlijke groei zien ten opzichte van 1992.

5. Sociale participatie in Groot Piscadera

De maatschappelijke participatie is één van de thema's die in de buurtmonitor gebruikt wordt om het leven in de wijken te meten. Hierbij gaat het om deelname aan sport, uitgaansleven, vrijwilligerswerk, vrijetijdsactiviteiten en hobby's. In de buurtmonitor 2007 zijn de resultaten gepresenteerd voor wat betreft de mate waarin mensen in de bestudeerde wijken kunnen participeren aan het sociale leven. Er is gemeten in hoeverre de mensen in die wijken kunnen deelnemen aan sport en recreatie, aan het uitgaansleven, aan vrijwilligerswerk en ten slotte ook de schoolparticipatie.

Uit de census is hierover geen informatie te verkrijgen. Uit de informatie bijeenkomsten met bewoners in de zone is gebleken dat dit aspect heel moeilijk meetbaar is, en dat niet alle activiteiten wijkgebonden zijn.

5.1. Deelname aan sport

Uit de buurtmonitor van 2007 blijkt dat het percentage personen van 4 jaar en ouder in de 12 bestudeerde wijken in de buurtmonitor die aangeven minstens 1 keer per week te sporten 19,4% is. Van Groot Piscadera zijn geen harde gegevens beschikbaar en voor sportbeoefening moet men meestal gebruik maken van faciliteiten buiten de zone. De vroeger zo bekende tennisbanen van Julianadorp zijn volkomen onbruikbaar geworden door ernstige verwaarlozing. Aangezien deze wijk geen deel meer uitmaakt van de Shell sportfaciliteiten waar de jeugd met bussen naar toe gebracht werd, kan gesteld worden dat de mogelijkheden voor sportbeoefening sterk achteruit zijn gegaan in de afgelopen decennia. De sportbeoefening wordt in het algemeen buiten de zone gedaan.

De wijken De Savaan en verkavelingsplan Groot Piscadera/Juan Hato kunnen gebruik maken van de dichtbij gelegen velden van Sportvereniging VESTA en de Frank Curiel Ballpark in de naastgelegen zones. De Savaan heeft enige kleine veldjes en een groter veld ernaast. In de wijk Groot Piscadera/Juan Hato is een kleine gym gevestigd, Gfym genaamd. Op het Universiteitsterrein zijn er ook sportfaciliteiten; deze zijn echter alleen voor de studenten en het personeel en worden overigens niet erg intensief gebruikt. De tot voor kort aanwezige faciliteit voor paardensport in Piscadera Bèrdè is sloten. De zone Groot Piscadera ligt vrij gunstig ten opzichte van diverse baaien en stranden en veel bewoners bezoeken deze ook regelmatig.

Over het algemeen sporten vrouwen relatief weinig in de bestudeerde wijken (slechts 12,3%). Voor Groot Piscadera zijn hierover geen geverifieerde gegevens voorhanden. Uit gesprekken met bewoners blijkt dat de verhouding mannen en vrouwen goed gebalanceerd is.

5.2. Deelname aan uitgaansleven

Mensen in de aandachtswijken die bestudeerd zijn in de buurtmonitor van 2007 geven voor bijna 59% aan dat zij minstens 1 keer per maand uit gaan. Ten aanzien van dit aspect ontbreekt het nog aan gegevens om een concreet oordeel over Groot Piscadera te kunnen vellen. In de middenstandswijken zelf zijn er nauwelijks uitgaansgelegenheden, het zijn typische woonwijken met weinig voorzieningen. Vlak naast de wijk De Savaan is er een

concentratie van ontmoetingspunten variërend van snacks en toko's tot aan dansgelegenheden. De sportvelden vormen ook een attractie door de vele activiteiten die daar georganiseerd worden. Aan de Jan Noorduynweg en in het winkelcentrum zijn er/ bevinden zich diverse drink- en eetgelegenheden en andere ontmoetingspunten. De bewoners van Groot Piscadera maken gebruik van gelegenheden buiten de zone voor hun uitgaansleven. Door het intensief gebruik van de auto en het openbaar transport voelen de respondenten zich niet tekort gedaan op dit gebied, aangezien zij met groot gemak hun vertier in de naaste omgeving en ook elders op het eiland zoeken.

5.3. Deelname aan vrijwilligerswerk

Ten aanzien van dit aspect zijn er geen harde gegevens beschikbaar. Naar het schijnt is de deelname aan vrijwilligerswerk niet groot, maar het varieert wel. Alleen als een direct beroep op mensen gedaan wordt kan een positieve reactie verkregen worden, maar dan nog beperkt en niet voor lange tijd. Men heeft het bijna altijd te druk en velen leven teruggetrokken in hun woning en zijn wat individualistisch ingesteld.

In Julianadorp is er een goed georganiseerde stichting die de belangen van de leden in de wijk behartigt: de Fundashon Julianadorp. Het bestuur en de actieve leden zijn allemaal vrijwilligers. De organisatie is vanaf de jaren 70 actief, eerst als vereniging en later als stichting. Nagenoeg elke straat heeft een straatvertegenwoordiger en de meeste inwoners maken gebruik van een elektronisch netwerk om met elkaar te communiceren, maar vooral ook voor de veiligheid in de buurt. De opkomst tijdens georganiseerde activiteiten varieert van matig tot bijzonder goed, afhankelijk van het thema. Bij sportontmoetingen is de opkomst redelijk (ong. 100 personen) te noemen, bij dringende kwesties van algemeen belang komt nagenoeg iedereen opdagen, bv. met betrekking tot beveiligingsmaatregelen. Ook de recente acties van het actie- comité "Basta" naar aanleiding van de milieugevaarlijke 'catalyst' poeder van de raffinaderij in juni 2011, kon op voldoende belangstelling rekenen.

In de wijk Groot Piscadera/Juan Hato zijn er in het recente verleden buurtactiviteiten georganiseerd maar door gebrek aan meer actieve deelnemers is dit steeds minder geworden. Tijdens en na de grote regenval van november 2010 was er in het lager gelegen zuidelijk deel, veel blijk van burenhulp om het water beter weg te laten lopen. Uit gesprekken met respondenten kan gesteld worden dat in de twee kleine wijken van Piscadera Bèrdè de instelling blijkbaar meer individualistisch is. Verschillende bewoners verrichten echter vrijwilligerswerk in bestaande organisaties die echter niet buurt of wijkgebonden zijn. In de Savaan is de participatie aan vrijwilligerswerk minimaal volgens respondenten, hoewel het bij deze laatste wijk vooral gaat dat men zich wenst af te schermen van 'lastige elementen'.

5.4. Vrijtijdsactiviteiten en hobby's

Het gemiddelde van de ondervraagde mensen in de 12 bestudeerde wijken in de buurtmonitor dat aangeeft iets aan een hobby of andere vrijetijdsactiviteit te doen, is 50%.

Voor de zone Groot Piscadera zijn geen specifieke informatie hierover uit de census beschikbaar. Onze groep respondenten was ook te klein om concrete conclusies te kunnen trekken. Er is geen buurtcentrum in deze zone, dus is er ook nauwelijks sprake van buurtgerelateerde activiteiten. Van verschillende respondenten is vernomen dat veel bewoners een of andere hobby beoefenen, vooral in Julianadorp. Velen doen daar aan tuinieren, maar ook aan creatieve activiteiten zoals knutselen, beeldende expressie en dergelijke.

Het gebrek aan nuttige en veilige recreatieve activiteiten in de eigen buurt is vooral voor kinderen een probleem aangezien zij minder mobiel zijn.

Voor de andere wijken zijn er weinig concrete gegevens beschikbaar.

5.5. Schoolparticipatie

Schoolparticipatie van 6 t/m 14 jarigen is overal op Curaçao erg hoog tot bijna volledig. De schoolparticipatie van 15 t/m 19 jarigen is over heel Curaçao minder, maar is al sinds vele jaren stijgende. In Groot Piscadera was het percentage voor 15 t/m 19 jarigen in de periode 1992 – 2001 gestegen van 81.2% in 1992 naar 81.6% in 2001. Dit betekent dat voor 2001 de schoolparticipatie nagenoeg gelijk is met het landelijk gemiddelde. De schoolparticipatie is in 1992 hoger dan het landelijk gemiddelde en in 2001 nagenoeg gelijk. De schoolparticipatie van 0-3 jaar is 35.5% in 1992 en 53.3% in 2001 terwijl de landelijk percentages resp. 35.2 en 42.4 waren. De schoolparticipatie in deze zone geeft dus een positief beeld.

Schoolparticipatie 15 t/m 19 jarigen (percentage)

	Census 1992	Census 2001
Groot Piscadera	81,2%	81,6%
Totaal Curaçao	72,5%	81,5%

Het blijft ook interessant om het aandeel 13-14-15 jarigen in het basisonderwijs te blijven volgen. Dit is namelijk het aandeel van de kinderen die minstens 1 keer is blijven zitten in het basisonderwijs.

Bij de volkstellingen van 1992 en 2001 is geconstateerd dat het aandeel van 13-14-15 jarigen in het basisonderwijs voor heel Curaçao aan het dalen was; dus een verbetering vertoonde. Deze dalende tendens was ook te zien voor een aantal van de buurtmonitorwijken, maar bij een aantal andere lijkt het weer te stijgen. In Groot Piscadera zien wij een duidelijke daling tussen 1992 en 2001.

Aandeel 13-14-15 jarigen in het basisonderwijs (Zittenblijversproblematiek)

	Census 1992	Census 2001
Groot Piscadera	17,2%	11,3%
Totaal Curaçao	26,2%	19,2%

Over het algemeen scoren de bestudeerde buurtmonitorwijken bij de volkstellingen een duidelijk hoger zittenblijverspercentage dan het gemiddelde van Curaçao.

In de zone Groot Piscadera vinden wij zowel scholen voor funderend onderwijs (FO), voor het secundair onderwijs, alsook voor het universitair en hoger beroepsonderwijs. Het aanbod aan scholen is dus groot en geconcentreerd in Julianadorp en bij het universiteitscomplex. Er is één openbare school voor FO (A.E. Goilo school). De overigen zijn privé scholen (Vespucci, J.A.J. Schroederschool) en erg duur²⁰. Hierdoor zijn deze privéscholen eerder gebonden aan sociale klassen dan aan de buurt.

²⁰Resp. NAf. 1.600 p/m en NAf. 850 p/m, excl. extra lessen e.d.

6. Leefbaarheid

6.1 Leefklimaat

Bij de buurtmonitor in de bestudeerde 12 buurtmonitorwijken is ook geprobeerd het oordeel van de bewoners van de bestudeerde wijken te meten voor wat betreft het 'leefklimaat' en de 'sociale integraliteit' in hun omgeving. Het 'leefklimaat' is de omstandigheden en sfeer waarin men leeft, terwijl de 'sociale integraliteit' omschreven kan worden als de graad van saamhorigheidsgevoel, samenlevings- en samenwerkingszin binnen een gemeenschap. In de wijken van de buurtmonitor van 2007 zijn de mensen voor bijna 80% positief over zowel het leefklimaat en de sociale integraliteit van hun wijk.

Uit gesprekken met respondenten uit de verschillende wijken in deze zone blijkt dat de bewoners van de wijken Groot Piscadera/Juan Hato en Piscadera Bèrdè redelijk tot tevreden zijn voor wat betreft de eigen buurt. De problemen zijn vooral gerelateerd aan de afvoer van oppervlaktewater, vooral voor Piscadera Bèrdè en in iets mindere mate voor Groot Piscadera/Juan Hato. Het betreft hier zeer jonge wijken (niet meer dan 25 jaar oud) met een grote mate van homogeniteit. De bewoners van Julianadorp vinden het in principe prettig wonen (goed gebouwde en geventileerde huizen, grote percelen en centraal gelegen) maar leven steeds onder een zekere angst voor criminaliteit en maken zich zorgen om de verwaarlozing van de wijk door de overheid. De activiteiten van de stichting hebben voor een zekere mate van saamhorigheid gezorgd. De wijk de Savaan heeft een meer problematische situatie door de hangjongeren, drugs en de sociale problematiek in het algemeen. Het ligt overigens relatief gunstig voor wat betreft het openbaar vervoer, sport en commerciële activiteiten.

Riant huis in Piscadera Bèrdè pariba

Huis in Groot Piscadera Bèrdè pabou

Een belangrijk aspect dat zelden de aandacht krijgt, is de milieuverontreiniging. Groot Piscadera valt grotendeels buiten het gebied dat onder de rook van de raffinaderij valt, behalve het uiterst zuidelijke deel welke net op de rand ligt. Maar zodra de wind van richting verandert en meer in noordwestelijke richting waait krijgt een deel van Julianadorp, evenals het gebied van De Savaan en Piscadera Bèrdè last van genoemde rook en stofdeeltjes uit de schoorstenen van de raffinaderij.

6.2. Sociaal Kapitaal

Met “sociaal kapitaal” wordt aangeduid de sociale netwerken en de wederkerigheid van contacten tussen mensen (vrienden, burens maar ook vreemden) alsook het onderlinge vertrouwen dat daaruit voortvloeit. Één van de aspecten van “sociaal kapitaal” is dus het “vertrouwen” in de mensen in je omgeving. De mate van vertrouwen is onder andere belangrijk voor de capaciteit van een collectiviteit om aan de verbetering van hun eigen leven en woonklimaat te werken.

Mate van vertrouwen

Als indicatoren voor dit vertrouwen zijn 4 verschillende ‘soorten’ vertrouwen in de buurtmonitor gemeten. Het zijn:

- a. graad van vertrouwen in “voor het individu belangrijke” anderen, d.w.z. vertrouwen in mensen zoals je naaste burens, je huisarts en je collega’s.
- b. graad van vertrouwen in “willekeurige anderen”, d.w.z. vertrouwen in bijvoorbeeld willekeurige jongelui of ouderen in je omgeving.

- c. graad van vertrouwen in “vertegenwoordigers van maatschappelijke instituties die actief zijn in je omgeving, zoals de wijkleiders, politici, religieuze leiders of een politieagent in de wijk.
- d. graad van algehele vertrouwen in anderen, d.w.z. de mate van vertrouwen in al de eerder genoemde categorieën van mensen in de omgeving van de respondent.

Voor Groot Piscadera is dit onderzoek niet systematisch uitgevoerd en het valt ook buiten het kader van onze opdracht. Aan de hand van facts-finding meetings en individuele gesprekken met bewoners van de zone valt te constateren dat :

- in Julianadorp de categorie “a” vrij goed scoort evenals, hoewel in mindere mate, categorie “c”. Dit geldt in grote lijnen ook voor Piscadera Bèrdè en de wijk Groot Piscadera/Juan Hato.
- In de categorie “b” scoort vooral de factor willekeurige jongelui duidelijk lager. Dit beïnvloedt natuurlijk ook de score onder “d”
- De in de zone opgegroeide personen hebben het gevoel dat zij de buurt aardig goed kennen en bewegen zich met meer zelfvertrouwen. Maar ook voor hen geldt het gevoel van onbehagen met de criminaliteit.
- Nieuwe bewoners wonen vooralsnog teruggetrokken, willen eerst weten wat om en heen leeft.
- De bewoners hebben ook hier duidelijk meer vertrouwen in de ‘voor het individu belangrijke anderen’ maar ook hierbij is sprake van een zekere verzakelijking.
- Voor de volkswoningbuurt, maar ook in de andere wijken, geldt ook meer vertrouwen voor ‘vertegenwoordigers van maatschappelijke instituties’ met dien verstande dat de verzakelijking groter is. Men komt bij de maatschappelijke hulpinstanties om te krijgen wat men toekomt. En ‘liefst niet teveel vragen stellen of op huisbezoek komen.’

De hieronder aangegeven percentages voor alle 12 bestudeerde wijken (buurtmonitor) geven in grote lijnen hetzelfde beeld aan als voor Groot Piscadera. Exacte cijfers kunnen echter niet gegeven worden alvorens een onderzoek is verricht.

	%	%	%	%
	Vertrouwen in “voor individu belangrijke anderen”	Vertrouwen in “willekeurige anderen”	Vertrouwen in vertegenwoordigers van maatschappelijke Instituties	Algehele vertrouwen in anderen
Groot Piscadera				
Totaal Curaçao	27,5	8,9	17,3	3,9

6.3. Huisvesting

Op Curaçao is het grootste deel van de woningvoorraad eigendomswoningen. De verhouding tussen huur en eigendom op Curaçao is ongeveer 1 huurwoning op 2 eigendomswoningen.

In Groot Piscadera waren er in 1992 veel meer huurwoningen vergeleken met eigendomswoningen. Het aandeel huurwoningen in deze zone was toen ook veel hoger dan voor Curaçao als geheel. Het aandeel van eigendomswoningen is daarna sterk gestegen en in 2001 waren er iets meer eigendomswoningen vergeleken met huurwoningen. De situatie in 2001 is vergelijkbaar met het landelijk gemiddelde.

Aantal huurwoningen per 100 eigendomswoningen

	Census 1992	Census 2001
Groot Piscadera	78	46
Curaçao	44	44

In het onderstaande tabel is te zien dat bij de volkstellingen van 1992 en 2001 in Groot Piscadera, in vergelijking tot het hele eiland, er veel minder huizen in slechte staat zijn. Het percentage van woningen in slechte staat is nauwelijks toegenomen en gesteld kan worden dat de situatie nagenoeg onveranderd is gebleven. Wij moeten ons hierbij realiseren dat in het recente verleden (vanaf de jaren 70) veel nieuwe huizen gebouwd zijn in de nieuwe wijken en dat veel huizen in Julianadorp gerenoveerd zijn. Het huizenbestand is zonder meer goed te noemen voor het gebied als geheel.

Het aantal huizen in 1992 bedroeg 527 en in 2001 was deze 754. Dus een duidelijke groei in 10 jaar tijd en daarna kwamen er nog veel huizen bij.

Percentages woningen in slechte staat in Groot Piscadera (objectief)

	Census 1992	Census 2001
Groot Piscadera	1,3	1,6
Curaçao	8,3	5,4

.

6.4. Infrastructuur

De wegen in de wijken van Groot Piscadera zijn bijna allemaal geasfalteerd. Er zijn echter op de verschillen binnen deze zone. De wegen in de wijk Julianadorp zijn allemaal geasfalteerd maar verkeren in relatief slechte staat door het uitblijven van regelmatig onderhoud. De druk op de St Michielsweg, de Sparrenweg en de Parallelweg is over het algemeen te groot en het kruispunt bij de scholen op het spitsuur zelfs overbelast en gevaarlijk uit

oogpunt van verkeersveiligheid. Door de grote opstopping op de Weg naar Bullenbaai kiezen velen uit Jan Doret en omgeving er voor om sluiptwegen te benutten dwars door Julianadorp. Hierdoor verkeren vele wegen en bermen in slechte staat. De wegen in Piscadera Bèrdè zijn in goede staat, met alleen een hobbelige zandweg langs het landhuis.

De wegen in de overige wijken zijn ook redelijk tot goed te noemen, maar met dien verstande dat de wegen in Groot Piscadera/Juan Hato erg smal zijn waarbij geen rekening is gehouden met mogelijke parkeerruimte.

De straatverlichting is er, maar in het bijzonder in Julianadorp erg verwaarloosd. Julianadorp is ook aangesloten op een riolering systeem maar ook deze is erg verwaarloosd sinds de Shell vertrokken is. Velen hebben beer- en zinkputten in de eigen tuin laten aanleggen.

De infrastructuur in de andere, nieuwere wijken, is in het algemeen redelijk tot goed met uitzondering van de afwatering in Groot Piscadera/Juan Hato en Piscadera Bèrdè. In het bijzonder in Piscadera Bèrdè is er sprake van wateroverlast. Het blijft na een grote regenval lang aan de oppervlakte liggen.

Slechte weg in Julianadorp

6.5. Transport

De meeste huishoudens beschikken over een eigen vervoersmiddel en dit is hoger dan het landelijk gemiddelde. Het percentage dat de bus neemt naar het werk in 1992 (8.2%) is duidelijk minder dan die voor Curaçao als geheel met een landelijk gemiddelde van 16.8%. En dit beeld is nagenoeg hetzelfde gebleven in 2001 met 8.0% en voor Curaçao 15.4%. Door

de verspreide bestemmingen voor werk en school moet toch vaker van het openbaar vervoer gebruik gemaakt worden, ook al heeft het huishouden een eigen auto. Ook voor schooltransport. In Julianadorp is het ontbreken van lijnbusdiensten binnen de wijk vooral voor het dienstdoend personeel erg lastig. Het is dan ook een dagelijks verschijnsel om huishoudelijk personeel in de hete zon te zien lopen om een bus te nemen langs een van de grote wegen. Hetzelfde beeld komt in de morgenuren voor. Kinderen en jeugdigen groeien vaak in een (relatieve) isolement ten gevolge van tekort aan transport. De situatie is hetzelfde voor Piscadera Bèrdè maar daar is de afstand tot de grote weg een stuk korter. Voor Piscadera/Juan Hato geldt dat eerst naar de grote weg (Juan Hatoweg) gelopen moet worden, hoewel kleine busjes hun passagiers wel naar de woning toe rijden tegen een extra vergoeding. Voor De Savaan is de situatie vrij gunstig aangezien men erg dicht op de Moontjeweg en de Weg naar Westpunt zit. In verkeerstechnisch opzicht zitten zij daar vrij goed. Het aantal schoolkinderen dat gebruik maakt van schoolbussen ligt onder het landelijk gemiddelde, te weten 7.3% in 1992 en 7.9% in 2001 tegen resp. 11.4% en 12.4% voor Curaçao. Dit kan verklaard worden door het feit dat in Julianadorp een openbare school voor FO²¹ is gevestigd waar vooral kinderen uit de omgeving naar toe gaan (lopend). De kinderen van de overige, privé scholen worden vaak door de ouders gebracht en gehaald.

6.6. Veiligheid

Bij vormen van onveiligheid op wijkniveau wordt gedacht aan zaken als: criminaliteit en vandalisme, verkeersoverlast, overlast door (hang) jongeren, weinig verlichting en onoverzichtelijke gebieden in de wijken. Van illegale vuilstortplaatsen hebben de wijken vrij weinig last. Bepaalde problemen met vervuiling doen zich wel voor bij Piscadera Bèrdè en de Savaan, maar niet in ernstige mate.

Julianadorp heeft tot nu toe het meest te lijden gehad van inbraken en andere vormen van criminaliteit. De welstand en het vroegere imago als rijke buurt trekt veel inbrekers aan en de ver uit elkaar liggende woningen met veel begroeiing en vaak nauwelijks bewoond (vaak slechts twee personen) en een verouderende populatie maakt deze wijk erg gevoelig. Ook de verschillende sluipwegen en het onoverzichtelijke gebied met struikgewas²² erachter werkt in deze mee. Maar ook de onbekendheid met de lokale situatie bij veel nieuwkomers (fietsen buiten laten, ramen en deuren open) lokt het een en ander uit. De wijk zelf heeft geëigende maatregelen genomen en zich hiertegen georganiseerd.

In gesprekken met buurtbewoners, met de politie en door eigen verkenning binnen de zone Groot Piscadera wordt duidelijk dat de wijk De Savaan de meeste sociale problemen heeft. Dit deel van de zone sluit aan bij de wijken Maduro, Monchi, Pretu, de Savaan (overkant) en anderen en wordt als een problematisch geheel gezien door de politie. Hier zijn ook enige ontmoetingspunten voor prostitutie te vinden maar ook in de nabije omgeving. De criminaliteit in deze wijk heeft een duidelijk verband met de armoede, de uitzichtloosheid en het gebrek aan structuur en discipline binnen de gezinnen en velen zoeken een uitweg in de drugs (m.n. handel).

²¹De grootste openbare FO school momenteel met 598 leerlingen (volgens schoolhoofd)

²²In het Papiamentu bekend als mondi gebied.

6.7. Gezondheid

De “gezonde wijken” benadering is gebaseerd op de gedachte dat actieve deelname van de mensen waar het om draait, bijdraagt aan hun persoonlijke ontwikkeling en aan het versterken van hun beoordelings- en beslissingsvermogen.

Gezondheidsverschillen hebben volgens de literatuur te maken met de sociaal-economische positie van mensen, met hun gezondheidscultuur, hun huis vestingssituatie, hun opleidingsniveau en met het wel of niet hebben van werk. Deze verschillende factoren beïnvloeden elkaar, en door de ingewikkelde samenhang is het moeilijk wetenschappelijk te bewijzen welke invloedsfactoren het meest van belang zijn.

Binnen de zone Groot Piscadera zelf zijn er geen (althans nauwelijks) medische voorzieningen te vinden. Maar in de directe omgeving is er wel een groot aanbod van medische diensten beschikbaar, zoals de medische posten/praktijken en andere medische instellingen²³ aan de Schonegevelstraat (Mahuma) en de Jan Noorduynweg (liggend in de zone Wanapa maar aangrenzend), te weten een medische post met prikcentrum en diëtiste, enige privé praktijken eerstelijnszorg, fysiotherapiepraktijken, een apotheek/potheker in de zone zelf en twee aangrenzend. En ook bij de medische post (Sentro Medico) de Savaan op korte afstand gelegen compleet met huisarts, medische specialisten en een apotheek. De bewoners vinden dat voor wat betreft hun gezondheidsvoorziening het wel goed zit. De vraag naar PP- kaarten bij de Kas di Bario te Otrobanda is de meest voorkomende. Dit geldt ook voor de middenstandswijken zoals Julianadorp waar vooral de ouderen in dit vergrijzend dorp, zich niet geheel zelfstandig kunnen bedruipen. Ook daar wonen sociaal kwetsbare maatschappelijke groepen. In de directe omgeving is aldus de aanbieding van eerstelijnszorg voldoende aanwezig. Zie hiervoor onderstaande lijst.

Otrobanda²⁴

Otrobanda bestaat uit de volgende wijken: Domi, Groot Piscadera, Habaai, Mundu Nobo, Otrobanda, Paradijs, Piscadera Baai, St. Michiel, Wishi, De Savaan, Boca Sami, Jandoret, Bullenbaai, Santa Helena, Zakito, Veeris, Zegu

Nòmber	Direkshon	Telefòn
BLANKEVOORRT,P.W..	BARALTWIJK 3	462-3457
BOERSMA, A.A.	BREEDSTRAAT (O) 82	462-4411
BREMER, J.G.	WINKELCENTRUM COLON UNIT 035	462-9090
CHOCOLAAD, G. L.	BREEDSTRAAT (O) 125	462-5868 /868-1126
FUXA, J.C.	SENTRO MEDIKO DE SAVAAN	868-3035
HEATH, A.R.	PATER EEUWENSWEG 48	462-4320
JACOBS, C.L.	SENTRO MEDIKO DE SAVAAN	868-3035
JANSEN, J.A.	PATER EEUWENSWEG 46	462-3465

²³Dokterskamer, diëtiste

²⁴Onderstaande lijst is niet volledig.

KUIL V/D, M.J.	KAYA JOMBI MENSING 30	465-2857
LICHTVELD, E.R.	WINKELCENTRUM COLON UNIT 033	462-9090
MOSES, M.C.	WINKELCENTRUM COLON UNIT 035	462-9090
ROOSE, A.C.	SENTRO MEDIKO KAS CHIKITU	462-3550
SAMANDER. J. L.	SENTRO MEDIKO DE SAVAAN	868-3035
SWART, M.J.M.	VAN LEEUWENHOEKSTRAAT 28-A	462-4113
WINKEL, K.P.	BARALTWIJK 3	462-3457
SEVERING, A	SENTRO MEDIKO KAS CHIKITU	462-3550
WORMGOOR, B	JAN NOORDUYNWEG Z/N 32D	868-6553

Medische specialisten in de directe omgeving

Sille, S.E.L.	Uroloog	Jan Noorduynweg	869-0855
Wiedijk, V. (Icare)	Oogarts	Jan Noorduynweg 10	888-6767
Nijdam/van Strien	Tandartsen	Jan Noorduynweg 12	868-8198
Evertsz, R.E.	Tandarts	Schonegevelstraat 2	868-8520
Lambertina	Radioloog	De Savaan Medical Imaging Center	888-9970
Ajubi N	Internist-Nefroloog	Diatel, J Noorduynweg 81	868-6688
Berend K	Id	Id	Id
Develter W	Id	Id	Id
Engels R	Id	Id	Id
Leeuwen J van	Chirurg	Sentro pa Salu 'de Savaan'	888-5588

Overige medische voorzieningen

Sokudi	Schonegevelstraat	888-8844
St. Wit Gele Kruis	Sta. Maria 17	868-2344
St. Revalidatiecentrum Curaçao	Salsbachweg 20	888-2560
Analytisch Diagnostisch Centrum	Schonegevelstraat	868-3048
Diatel	Jan Noorduynweg	

Tandartsen: Nijdam en v Strien, Jan Noorduynweg 12

Verder zijn er ook voorzieningen voor fysiotherapie, hartpatiënten en nierdialyse. Te weten:

Fysiotherapie: vier praktijken, allen dicht bij de zone Santa Maria (Rooseveltweg, Jan Noorduynweg, De Savaan, Churchillweg en Schonegevelstraat)

Zorg voor Hartpatiënten: een kantoor aan de Petroleumweg (Goede Hoop)

Nierdialyse centrum aan de Jan Noorduynweg

Verpleeghuis: Betesda bij De Savaan. Deze instelling is niet wijkgericht/gebonden.

Apotheken: deze zijn te vinden aan de Jan Noorduynweg (3), De Savaan, Churchillweg (1) en Rooseveltweg (1) Op relatief korte afstand zijn er meerdere botica's.

7. Sociale Kaart

In dit hoofdstuk wordt nagegaan welke voorzieningen er in de zone Groot Piscadera aanwezig zijn waar de wijkbewoners gebruik van kunnen maken. Voor bepaalde voorzieningen is Groot Piscadera afhankelijk van omringende wijken en zoals reeds aangegeven is het gebied rond het kruispunt van Santa Maria met uitlopers naar Churchillweg, Jan Noorduynweg en Rooseveltweg (in beide richtingen) een concentratiegebied voor sociale, administratieve, medische en religieuze voorzieningen geworden, annex commerciële vestigingen. Maar er zijn ook andere concentratiegebieden, te weten:

- Commercieel centrum Jan Noorduynweg
- Medisch centrum 'de Savaan' en omgeving.

Voor dierenartsen kan men terecht in Julianadorp en Piscadera Bèrdè.

7.1. Voorzieningen

Voor de dienstverlening van Dienst Werk en Inkomen (DWI) vallen de wijken van de zone Groot Piscadera onder het wijkkantoor Kas di Bario Otrobanda. Dit kantoor is gehuisvest in een deel van het voormalig gebouw van het Martinus gesticht gelegen aan het Molenplein.

Voor bijna alle, niet commerciële, voorzieningen moet men buiten de zone zijn. Maar de meeste voorzieningen liggen in de nabije omgeving en zijn relatief goed bereikbaar. De zone heeft geen centraal punt, is niet naar binnen gericht en heeft bijvoorbeeld geen buurtcentrum.

Voor de overige voorzieningen zie o.m. 5.1. (sport), 5.5. schoolparticipatie) en 6.7. (gezondheid).

7.2. Faciliteiten

De zone is redelijk goed voorzien voor wat betreft het aanbod aan scholen. In Juliandorp vinden wij een openbare school voor FO, twee privé scholen te weten de JAJ Schroederschool (biedt Nederlands lager onderwijs) en het Vespucci College voor secundair onderwijs (vhno?, havo en vwo). Beide privé scholen zijn niet wijkgericht, hoewel de Schroederschool in principe de kinderen van uitgezonden personeel van de marine moest opvangen. Daarnaast vinden wij de Universiteit van Curaçao en de opleiding voor Verpleegkundigen aan de Jan Noorduynweg.

Voor een nader overzicht van scholen verwijzen wij u naar het overzicht van scholen in het verslag over de zone Santa Maria.

Van de sociaal-educatieve activiteiten en faciliteiten willen wij de volgende noemen. Deze zijn overigens alle net buiten de zone gelegen.

Activiteit	Naam	Adres
Voetbal	Centro Hubenil Mahuma	Mahuma 474
Voetbal	SV Vesta / 869-2452	Kompleho Deportivo Jo Mathilda, Californiaweg
Baseball	Sta Maria Pirates /673-8617	Frank Curiel Ballpark
Zwemmen	Djaoen swimming Center; 8683749	Mahuma kaya K-14
Domino	SV Vesta; 868-1091	E. Eustatia

8. Wijkontwikkeling

Verskillende respondenten zijn van mening dat de ontwikkeling van de zone een weerspiegeling is van de heersende sociaal economische situatie op Curaçao. De wijk Julianadorp heeft een proces van zowel positieve als minder positieve ontwikkelingen meegemaakt. Positief in de zin dat veel huizen uit de jaren 40 en 50 grondig zijn opgeknapt en dat zelfs geheel nieuwe woningen zijn gebouwd. De wijk is ook uit haar sociale isolement geraakt. Negatief omdat vooral de veiligheidsituatie ernstig is aangetast en ook het onderhoud van de infrastructuur veel te wensen overlaat.

De overige middenstandswijken zijn nieuw en maken in principe een positieve ontwikkeling door. De wijk De Savaan is teveel als een concentratie van gezinnen met sociale problemen gestart en heeft daardoor een sociale achterstand opgelopen. In de afgelopen 30 jaar was er sprake van groeiende criminaliteit zoals vandalisme, drugsgebruik en -handel, en inbraken in een wijder gebied. Aangezien de illegale drugshandel langzamerhand steeds minder opbrengt door de maatregelen van overheid en politie, zoeken de betreffende groepen naar andere inkomstenbronnen. Toch vinden de respondenten dat de sociale problemen worden aangepakt. Ook is de infrastructuur in genoemde wijken goed te noemen en is er voldoende straatverlichting.

Hoewel er geen lijnbussen in de zone zelf rijden vinden zij dat de bewoners vrij gemakkelijk transport krijgen die de wijk binnen rijden; om een kleine bus te krijgen moet wel vaak naar de hoofdwegen gelopen worden. De verbetering van de Moontjeweg is belangrijk geweest en we zien ook nieuwe ontwikkeling langs deze weg.

De sportactiviteiten langs de Juan Hatoweg zijn van groot belang en de commerciële activiteiten aan de Jan Noorduynweg zorgen voor de nodige variatie en stimuleren nieuwe economische initiatieven.

De zone Groot Piscadera behoort tot op zeker hoogte tot de nieuwe vestigingsgebieden: de ontwikkeling is pas vanaf de 60er jaren goed opgestart met het vertrek (in fasen) van het Nederlandse Shell personeel. Twee wijken zijn zelfs jonger dan 30 jaar evenals de bruisende economische activiteiten aan de Jan Noorduynweg.

Nieuwe huizen in Juan Hato

Houten huis in Juan Hato

8.2. Wensen en behoeften in de zone Groot Piscadera

Ook in de zone Groot Piscadera hebben de respondenten hun belangrijkste, wijkgebonden, wensen te kennen gegeven.

Julianadorp:

Een **betere infrastructuur** zoals

- Een grote opknapbeurt aan de wegen en bermen,
- De riolering grondig renoveren en geen aansluiting geven voor de nieuw te bouwen wijk Wechi i.v.m. mogelijke verstoppingen,
- Goed functionerende straatverlichting,
- beter openbaar transport binnen in de wijk,
- voorzieningen voor fietsers (kinderen) en looppaden,
- verkeersdrempels in doorgaande wegen,
- rotonde bij het scholencomplex aan de St Michielsweg,
- sluiptwegen zoveel mogelijk elimineren.

Voorts:

Meer **recreatiemogelijkheden** binnen in de wijk,

Een betere **beveiliging** en

Een buurtwinkel

En ook meer aandacht voor de **milieuproblematiek** verband houdend met de uitstoot van de raffinaderij (voorkoming en schadevergoeding).

De wijk De Savaan:

Veel van de huidige problematiek heeft te maken met het

- **gebrek aan werk voor jongeren** maar ook de slechte **educatieve en sociale voorbereiding** hiervoor. Dit is weer grotendeels te wijten aan: de **gezinssituatie** het gebrek aan **scholing en vorming van de ouders zelf**.

Dit vereist een integrale wijkaanpak en zal over meerdere jaren georganiseerd moeten worden. Er moet ook gewerkt worden aan **meer politie in de wijk**.

De wijk Piscadera Bèrdè:

Belangrijkste wensen hier zijn:

Een betere **beheersing van de waterafvoer**

Asfaltering van weg naar Klein Hofje, maar met drempels.

Optreden **tegen illegale bouw** van woningen in dit conserveringsgebied.

De wijk Groot Piscadera/Juan Hato:

Betere **afvoer van water**

Afhandelen van **grondeigendomsituatie** om later geen problemen te krijgen met het onderhoud van de openbare infrastructuur.

Algemeen:

De verkeerssituatie aan de Jan Noorduynweg dient de nodige aandacht te krijgen. Door de grote concentratie van activiteiten van economische en onderwijskundige aard, ontstaan er regelmatig grote opstoppingen, een te gecompliceerde verkeersregulering en ernstige fouten bij aanleg van winkelcentra waarbij geen rekening is gehouden met de verkeersstromen.

Ook de **verkeerssituatie langs Weg naar Westpunt**, in het bijzonder bij het kruispunt Julianadorp en bij De Savaan moet verbeterd worden.

Nieuwe huizen in Juan Hato

8.3. Profiel

Profiel zone Groot Piscadera (oppervlakte 346 ha)

	Curaçao 1992	Curaçao 2001	Groot Piscadera 1992	Groot Piscadera 2001
Bevolking	144097	130627	1891	2471
Sexratio	111	116	108	112
Jongeren % (0-14 jaar)	25.9	23.6	26	25
Personen 15-65 jaar	66	65.6	70	64
Ouderen %	8.1	10.8	4	11
Katholieken %	81.3	80.1	70	67
Onkerkelijk %	5.1	4.6	12.2	1.8
Papiamentstalige Huishouden	83.3	80.8	59	62
Allochtonen	12.5	15.8	26.7	28.1
Vertrekplannen		6.2		14.5
Tienermoeders	7.0	7.3	1.2	8.9
Opleidingsniveau	23.1	38.3	81.4	84.3
Schoolparticipatie 15-19 jaar	72.5	81.5	81.2	81.6
Schoolparticipatie 0-3 jaar	35.2	42.4	35.5	53.3
13-14-15 jaar op basisschool	26.2	19.2	17.2	11.3
Drop out %	45.3	45.2	53.7	46.2
Analfabeten %	3.9	3.6	1.3	2.6
Schoolbussers %	11.4	12.4	7.3	7.9
Gem. Inkomen werkende	2273 (*)	2646	4240 (*)	4387
Gem. huishoudinkomen	3451 (*)	3701	6284 (*)	6248
Werkloos %	16.9	15.8	15.3	12.6
Jeugdwerkloosheid	32.7	33.7	38.7	35.6
Langdurig werkloos		49.1		48.5
Economische afhankelijkheid	179	182	177	166

(*) Geïnfleerde inkomen werkende 1992 (inflatie '92-2001 = 24.6%)

Vervolg profiel Groot Piscadera (346 ha)

	Curaçao 1992	Curaçao 2001	Groot Piscadera 1992	Groot Piscadera 2001
% tijdelijke baan	26.3	20.7	25.9	17.0
Tijdelijke baan - vaste baan ratio	35.8	26.2	35.0	20.4
% werkgevers	7.7	9.2	9.1	12.2
% losse jobs	10.3	7.4	7.8	6.4
% onderstandtrekkers	6.3	8.2	5.6	6.7
% met bus naar werk	16.8	15.4	8.2	8.0
Groei/afname met bus naar werk	- 1.4	-	- 0.2	-
Aantal bewoonde woningen /km ²	115	-	250	-
Gemiddelde woonbezetting	3.5	3.0	3.6	3.3
Oppervlakte woning	125.9	-	177.9	-
Leegstand per 100 bewoonbare	8	-	9	-
% slechte woningen	8.3	5.4	1.3	1.6
Aantal huur per 100 eigendomswoning	44	44	78	46
Gemiddelde huurprijs	364	475	549	824
Huishoudinkomen huurders huurwoningen	-	3001.3	-	5458.2
Aanwezigheid score basisvoorzieningen	5.8	5.8	5.9	5.9
Aanwezigheid score luxe voorzieningen	-	6.0	-	7.5
% autobezit per 100 HH	102	101	134	140
% vrouwelijke hoofd HH	34.7	39.6	28.9	28.6
% meergezins HH	9.6	8.0	6.5	5.4
% éénouder met kinderen < 18 jaar	10.5	7.8	10.6	6.5
% eenpersoonshuishoudens	15.7	20.7	13.2	15.3

Belangrijke resultaten uit buurtonderzoek zone Groot Piscadera

- . Sterke toename van inwoners (>30%) maar met een relatief lage bevolkingsdichtheid
- . Het is een nieuwe buurt: de grootste groep is hier niet langer dan 40 jaar woonachtig.
- . De belangrijke nieuwe woonbuurten zijn pas in de jaren 8 (20ste eeuw) ontstaan.
- . Sterke vergrijzing in Julianadorp
- . De meeste wijken zijn typische middenstandswijken, gelet op inkomen en kwaliteit van de woningen.
- . Relatief veel allochtonen (>28%)
- . Sterk gecommmercialiseerd en concentratie hiervan aan de J Noorduynweg
- . Verkeerscongestie aan de J Noorduynweg
- . Belangrijk watervanggebied; problemen met beheersing waterafvoer
- . Concentratie van scholen en instituten voor hoger onderwijs

Gebruikte literatuur en bronvermelding

- CBS, Censusatlas 1992, Curaçao Nederlandse Antillen
- CBS, Censusatlas 2001, Curaçao, Nederlandse Antillen
- Statistische gegevens leefsituatie buurten, Census 2001, CBS Nederlandse Antillen
- CBS, Leefsituatie in enkele achterstandsbuurten van Curaçao; historische achtergronden en statistische feiten
- Ursula/ Wallé SKC Buurtmonitor 2007
- CBS Huishoudens in de Nederlandse Antillen
- Weeber, Witteveen e.a Urgentieplan Buurten
- Pobreza ban atake, Reda Sosial
- Wijkontwikkeling op Curacao, L.Janga. uit ; Rene Romer als inspirator, UNA, 2003
- Olie als water, J. van Soest, 1976
- Het Curaçaose Plantagebedrijf in de 19e eeuw, Renkema, 1981
- Een eeuw architectuur op Curaçao, R. Gil 1999/2000
- Nationaal Archief
- Registers BSB&

Dankwoord

- Jeanette Juliet Pablo
- Staf di Kas di Bario, Otrobanda o.l. van mw Rozanne Dap
- Bestuursleden Fundashon Julianadorp (mw. Martinus, Rhuggenaath en Beckers)
- Mw. D. Philbert
- Dhr. Van Baren
- Lionel Janga
- Robert Taylor
- Overige respondenten

Colofon

Buurtprofiel Groot Piscadera

Teksten:

Community Curaçao

In opdracht van:

Ministerie SOAW

Foto's:

Community Curaçao

Grafische vormgeving:

Ariadne Faries

Print/Distributie:

Ministerie SOAW

Informatie:

Ministerie SOAW

Sector Familie en Jeugd

Apna gebouw 5e verdieping

Tel: 466 93 43

MINISTERIE VAN
**SOCIALE ONTWIKKELING, ARBEID
EN WELZIJN**